

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	
Fakulta: Fakulta stredoeurópskych štúdií	
Kód predmetu: ÚSJK/SLK/22	Názov predmetu: Stredoeurópske literatúry a kinematografia
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: Za obdobie štúdia: Metóda štúdia: prezenčná	
Počet kreditov: 2	
Odporúčaný semester/trimester štúdia:	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Celková záťaž študenta: 50 hodín Samoštúdium a príprava na štátnu skúšku 48 hodín + účasť na skúške 2 hodiny. Podmienky: Základnou podmienkou je splnenie predpísaných podmienok stanovených študijným programom (úspešne absolvuje povinné, povinne voliteľné a výberové predmety tak, aby získal predpísaný počet kreditov v skladbe určenej študijným programom) a prihlásenie sa na termín štátnej skúšky prostredníctvom AIS, účasť na štátnej skúške v stanovenom termíne a čase, úspešné zodpovedanie (min. na 70%) vybranej otázky z predmetu štátnej skúšky i dopĺňujúcich otázok členov komisie pre štátne záverečné skúšky. V prípade, ak štátne skúšky budú prebiehať dištančne na videokonferenčnej platforme meet.ukf.sk, je potrebné mať po celú dobu zapnutý mikrofón a kameru. Kredity nebudú udelené študentovi, ktorého odpoveď komisia vyhodnotí ako nedostatočnú. Hodnotenie: A = 100 % - 95%, B = 94 % - 90 %, C = 89 % - 85 %, D = 84 % - 80 %, E = 79 % - 70 %, FX = 69 % - 0 %.	
Výsledky vzdelávania: • Študent identifikuje a interpretuje základné pojmy z problematiky súčasných stredoeurópskych literatúr a ovláda teoretické poznatky v rámci literárnej histórie, vedy a kritiky, pričom dokáže zaradiť konkrétneho autora či literárnu skupinu do príslušného obdobia, pozná ich ideový a umelecký charakter a vie ich komparovať. • Študent má prehľad o histórii stredoeurópskej kinematografie, dokáže zaradiť kľúčových filmových tvorcov do príslušného obdobia a školy. • Študent dokáže kriticky zhodnotiť význam jednotlivých filmových diel a na základe poznania metód filmologického výskumu dokáže interpretovať filmové dielo. • Študent je pripravený využiť nadobudnuté poznatky v praxi, a to najmä v oblasti kultúrnoosvetovej práce, riadenia v oblasti kultúry, pri realizácii literárno-kultúrnych podujatí či koordinácie procesov a tvorivých zložiek výroby i tvorby umeleckého diela (kreatívny producent) a aj v rámci šéfredaktorskej činnosti (napr. vníma spoločensko-politické dianie, ktoré v minulosti vplývalo a aj v súčasnosti vplýva na oblasť literatúry i kultúry, médií i spoločnosti a pod.).	
Stručná osnova predmetu:	

- Slovenská literatúra po roku 1945 – historický, politický, spoločenský a kultúrny vývin v rokoch 1945 – 1989.
- Exilová literatúra a domáci disidenti (J. C. Hronský, A. Žarnov, R. Dilong, K. Strmeň, M. Šprinc, P. H. Jurina, P. Strauss, J. Haranta, J. Silan, P. G. Hlbina, D. Tatarka, L. Mňačko).
- Súčasná slovenská literatúra – Pavol Rankov, Michal Hvorecký, Daniel Pastirčák, Denisa Fulmeková.
- Česká literatúra v 20. storočí – fenomén J. Fučík. Vznik dvoch politických blokov a atmosféra studenej vojny, hroziaca nukleárna katastrofa (V. Nezval: Dnes ešte zapadá slunce nad Atlantidou). Tzv. stalinizmus v literatúre a kritike, negatívne mocenské zásahy do kultúry, politické procesy (A. London: Doznání).
- Česká literatúra a svetový kontext: neorealizmus, absurdná literatúra a dráma (V. Havel, I. Vyskočil), postmoderna, neoavantgarda, existencializmus, „literatúra účtujúci“, literatúra rekonštruovaného židovského osudu etc.).
- Tvorba J. Škvoreckého, M. Kunderu, B. Hrabala, L. Fuksa, V. Párala, I. Klímu. Premeny poézie J. Skácela, O. Mikuláška, J. Kainara, F. Hrubína, V. Holana, K. Šiktanca, I. Diviša atď.
- Fenomén Michal Viewegh.
- Súčasná slovinská literatúra – Feri Lainšček.
- Maďarská literatúra v 20. storočí – Attila József, Sándor Márai, Sándor Weöres.
- Poľská literatúra v 20. storočí – Czesław Miłosz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, Andrzej Stasiuk.
- Vznik slovenskej a českej kinematografie. Filmy Jánošík (Jaroslav Siakel', 1921), Jánošík (Martin Frič, 1935) a Zem spieva (Karol Plicka, 1933).
- Rozvoj povojnovej hranej kinematografie na Slovensku. Tvorba režiséra Paľa Bielika (Varuj...!, Vlčie diery, Kapitán Dabač).
- Obdobie politizácie a schematizmu v slovenskej kinematografii (Kozie mlieko, Priehrada, Pole neorané, Únos).
- Počiatky komediálnej tvorby na Slovensku na prelome 40. a 50. rokov 20. storočia (Katka, V piatok trinásteho, Štvorylka).
- Estetické a umelecké dozrievanie slovenského hraného filmu počiatkom 60. rokov (Pieseň o sivom holubovi, Boxer a smrť, Havrania cesta).
- Vznik a rozvoj slovenskej novej vlny a autorského filmu. Štefan Uher (Slnko v sieti, Organ), Juraj Jakubisko (Kristové roky), Elo Havetta (Slávnosť v botanickej záhrade), Dušan Hanák (322).
- Česká nová vlna a jej hlavní predstavitelia: M. Forman, J. Menzel, I. Passer, V. Chytilová a J. Němec.
- Normalizácia slovenského filmu v 70. a 80. rokoch. Tvorba Juraja Jakubiska (Postav dom, zasad' strom, Tisícročná včela).
- Filmy Dušana Trančíka (Vítaz, Pavilón šeliem, Štvrtý rozmer), Dušana Hanáka (Ružové sny, Ja milujem, ty miluješ) a Dušana Rapoša (Fontána pre Zuzanu, Utekajme, už ide).
- Český a slovenský film od roku 1989 do roku 2000. Tvorba Martina Šulíka (Neha, Záhrada), Jana Svěráka (Obecná škola, Jízda, Akumulátor 1, Kolja) a Jana Hřebejka (Pelíšky, Musíme si pomáhat).

Odporúčaná literatúra:

E-learningový/Vzdelávací portál UKF v Nitre: <https://edu.ukf.sk/>

BÁRCZIOVÁ, Ž.: The National Idea in Central-European Literatures. Nitra: UKF, 2015. 159 s.

BÁRCZIOVÁ, Ž.: Attempts at creating a new concept of literature: (the Hungarian literature in Slovakia between the two world wars). DOI 10.1556/044.2020.00002. In: Hungarian Studies. roč. 34, č. 1 (2020), pp. 7-14. ISSN 0236-6568.

BÁRCZI, Zs. – GALLIK, J. – HLAVINOVÁ-TEKELIOVÁ, D. – TKÁČ-ZABÁKOVÁ, L.: Spiritual-Religious Literature Trough the Lens of Comparative Imagology. Brno: Masaryk University Press, 2020. 110 s.

BLECH, R. a kol.: Encyklopédia filmu. Bratislava: Obzor, 1993.

BORDWELL, D. – THOMPSON, K.: Film History. An introduction. New York: McGraw-Hill, 1993.

GALLIK, J. Slovenská a maďarská katolícka literatúra tvárou v tvár komunizmu. In: Stredoeurópske pohľady, Vol. I., Issue 1, 2019, pp. 22 – 33, ISSN 2644-6367 (print), ISSN-2644-6472 (dostupné online na: https://www.stredoeuropskepohlady.fss.ukf.sk/wp-content/uploads/2019/12/2019-01-03_Gallik.pdf).

GALLIK, J. Slovenská katolícka moderna v stredoeurópskom priestore. Nitra: UKF, 2015. 164 s.

GALLIK, J. – VARGOVÁ, Z.: Durychova novela „Boží duha“ vo filmovom spracovaní. In: World Literature Studies. Roč. 11, č. 3 (2019), s. 28 – 41.

GREGOR, U. – PATALAS, E.: Dejiny filmu. Bratislava: Tatran, 1968.

HVIŠČ, J. a kol.: Biele miesta v slovenskej literatúre. Bratislava: SPN, 1991. 258 s.

KÓNYA, P. a kol.: Dejiny Uhorska. Trio Publishing, 2014. 798 s.

MACEK, V. – PAŠTÉKOVÁ, J.: Dejiny slovenskej kinematografie. Martin: Osveta, 1997.

MACHALA, L. – PETRŮ, E.: Panorama české literatury. Olomouc: Rubico, 1994. 552 s.

MIHÁLIK, P.: Vznik slovenskej národnej kinematografie. Bratislava: SAV, 1994.

PAŠTEKA, J.: Tvár a tvorba slovenskej katolíckej moderny. Bratislava: Lúč, 2002. 592 s.

PERKNER, S. – KOPANĚVOVA, G. – BÍLKOVÁ-BELNEJOVÁ, K.: Řeč dramatu II. Film a televize. Praha: Horizont, 1988.

POKLAČ, S. (ed.) Antológia súčasnej slovenskej literatúry. Bratislava: UK, 2010.

SADOUL, G.: Dějiny světového filmu. Praha: Orbis, 1963.

ŠMATLÁK, S. a kol.: Dejiny slovenskej literatúry I. Bratislava: LIC, 2007. 346 s.

ŠMATLÁK, S. a kol.: Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava: LIC, 2007. 535 s.

TIMKO, Š.: Fričov Jánošík ako globálny populárny fenomén. In: Timko, Š. (ed.): Česká literatúra a film. Nitra: UKF, 2014, s. 133 – 147.

TIMKO, Š.: Zábavné populárne žánre na Slovensku. Nitra: UKF, 2015.

TIMKO, Š.: Perzekúcia židovského obyvateľstva a holokaust v povojnovej slovenskej kinematografii. In: Slovenské divadlo. Roč. 62, č 2 (2021), s 128 – 143.

TKÁČIKOVÁ, E. – KONEČNÝ, M. – KAMENČÍK, M.: Prehľad dejín slovenskej literatúry I. Trnava: UCM, 2015. 324 s.

TOEPLITZ, J.: Dějiny filmu: 1895 – 1918. Praha: Panoráma, 1989.

VARGOVÁ, Z.: Kontexty a paralely filmu M. Šulíka Cigán a tragédie W. Shakespeara Hamlet. In: Timko, Š. (ed.): Literatúra a jej filmová podoba v stredoeurópskom kontexte. Nitra: UKF, 2020, s. 99 – 112.

WILKON, A. a kol.: Dejiny poľskej literatúry (preklad Ján Sedlák). Bratislava: Tatran, 1987. 505 s.

ŽEMBEROVÁ, V. a kol.: Rukoväť literatúry. Bratislava: SPN, 1998. 382 s.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 46

A	B	C	D	E	FX
28.26	28.26	23.91	6.52	13.04	0.0

Vyučujúci:

Dátum poslednej zmeny: 23.03.2022

Schválil : Predmet nie je zaradený k študijnému programu.